

Selma Lagerlöf: Tal på banketten 20/11 1928

Talare

Selma Lagerlöf
Författare

Datum

20 november 1928

Plats

Stockholm

- 1 Till librettist, kompositör och medverkande vid uruppförandet av
Kavaljererna på Ekeby

Kungliga Högheter. Mina damer och herrar. Värmlandsägnerna
5 om Ekebykavaljererna och den galne prästen Gösta Berling svävade
en gång fram över de värmländska herrgårdarna för att finna en
skildrare. Men det vill tyckas som om den prosadräkt, som de på
detta sätt lyckades erhålla inte var dem tillfylles, de eftersträvade,
att också bli tolkade i sång och musik och begåvo sig under ett beständigt
10 sökande allt vidare ut i världen. Hur de kommo till Pesaro
i Italien och till Maestro Zandonais hem, det vet jag inte, det hör
till sagans hemligheter, men det vet jag, att jag redan för många
år sedan erhöll ett brev från honom uttryckande hans önskan att
förvandla Ekebysägnerna till en opera. Jag gav gärna min tillåtelse,
15 men sedan följde en lång tystnad och jag trodde nästan att Gösta
Berling och hans vänner hade måste avstå från sina ärelystna strävanden.
Men då några år hade gått spreds ryktet, att I cavalieri
di Ekeby skulle uppföras på La Scala i Milano och det visade sig
vara sanning. Den opera som hade skapats av Arturo Rossato som
20 librettist och Ricardo Zandonai som kompositör gick med glans
och ståt över scenen och erhöll ett varmt välkomnande av deras
landsmän. – Man skall emellertid bra litet känna till den energi,
som äges av de gamla Värmlandssägnerna, om man tror, att de
skulle nöja sig med att under sin nya form stanna inom Italiens
25 gränser. Det dröjde inte rätt länge, innan jag fick ett brev från
Operachefen John Forsell, vari han omtalade, att han hade sett I cavalieri
i Milano och ämnade låta uppföra den i Stockholm. Till den
ändan blev libretton översatt helt summariskt av doktor Helmer
Key, den intresserade kännaren och älskaren av italiensk musik och
30 skickad mig till genomseende och godkännande – Och nu måste

jag erkänna, att jag själv var nära att störta verket, jag vågade mig nämligen på att göra några ändringsförslag, som gillades av operachefen och doktor Key, men inte av librettist och kompositör och

35 härmed avstannade alltsammans. Hade det varit fråga om något annat än Gösta Berlings sagan hade väl avgörandet blivit definitivt, men denna låter sig inte så lätt avskräckas. Nya underhandlingar med italienarna inleddes av doktor Key under en italiensk

40 resa, mecenater trädde emellan för att möjliggöra att herrar Rossato och Zandonai fingo resa hit till Stockholm. Det stora musikförlaget Ricordi i Milano, som hade förlagt operan visade sig tillmötesgående och i våras blev efter åtskilligt kompromissande verkets nuvarande form utbildad och fastställd.

45 Maestro Zandonai, vi som ännu ha hammarslagen från Ekeby klingande i öronen, vi som ha hört kavaljerernas muntra visa, majorskans historia, Göstas och Mariannes kärlek omsatt i musik, vi veta, att sagan i er lyckades finna den mäktige härskare i tonernas värld, som kunde väva henne den klingande och brusande skrud

50 av toner, vari den åstundade att kläda sig. Ni har redan fått mottaga operapublikens tacksamma hyllning låt nu också mig få säga Er tack för den kärlek, varmed Ni har försänkt Er i sagans för Er så främmande nordiska värld och tolkat dess innebörd.

55 Därefter må jag väl vända min tacksamhet till operachefen John Forsell, som under så många år fasthållit planen att uppföra operan på svensk scen. Jag säger Er heder och tack för Er beundransvärda energi för den tillit Ni har visat mig och för den trofasthet varmed Ni har åtagit Er min sak. Vågar jag bedja de närvarande höja ett

60 leve för den store sångaren, den eldige ledaren, den starka temperamentsfulla människan.

Kanske får jag också bedja Er på samma sätt hylla verkets övriga befrämjare. Jag tänker på operastyrelsen, som vågat sig på att uppföra

65 operan, på doktor Helmer Key, vars diplomati berett dess väg, på herrarna Bonnier, far och son, som varit dess mecenater.

En opera, det är sannerligen, som ordet antyder ett verk. Det är många krafter, som tagas i anspråk för att framställa en sådan. Jag

är rädd för att om jag skulle som sig borde tacka alla medverkande skulle jag få hålla på att tala ända till gryningen. Jag skall därför inskränka mig att säga ett enkelt tack till översättaren herr Lindström till regissören herr Gustaf Bergman, till dekoratören herr Jon And,
75 till kapellmästarn herr Grevillius, för deras beundransvärda arbete, deras outtröttliga iver att ge verket det bästa uppförande.

Kormästaren doktor Voghera ber jag mottaga mitt tack och överföra det till kören. Konsertmästaren signor Turiccia vill jag likaledes
80 tacka och genom honom hans kamrater i orkestern.

Och så till sist vill jag nedlägga min beundran för fru Thorborg, fru Herzberg, Herr Beyron, herr Richter, herr Larson, herr Envaldson och övriga solister för deras såväl i vokalt som i rent skådespelarhänsyn
85 utomordentligt framstående prestationer. Jag vågar tro, att ett verk, som frambäres av sådana inspirerade och begåvade artister skall vinna en plats i publikens hjärtan.

Till festens anordnare

90 Kungliga Högheter, mina damer och herrar. Jag vet inte om Ni har lagt märke till att den 20 Nov 1928 för längesedan är slut och att jag redan är flera timmar inne i det fruktade 70 talet. Alltså återstår nu endast för mig att tacka för all den stora och utomordentliga
95 vänlighet och godhet, varmed Ni för mig har förljuvat det i och för sig inte alltför glädjande inträdet i ålderdomens tysta land. Det är inte endast denna lysande fest, som jag härvid tänker på. Brev telegram tal, blommor adresser och presenter ha strömmat över mig till den grad, att jag nästan känner mig i fara att kvävas under en
100 lavin av välvilja. En sak skulle jag vilja tillropa alla, som i dag hedra mig, att man väl knappast behöver tacka en människa för att hon sköter ett arbete, som det är hennes livs största lycka att få fullgöra. Det är lika onödigt som att tacka ett barn för att det leker och en växt för att den blomstrar. Men i alla fall ära och erkännande äro
105 sköna ting, och den godhet och kärlek, som ligger bakom allt detta äro det yppersta av allt. Jag ber att få säga tack till Hans Kunglig Höghet Kronprinsen för de ord han riktat till mig, till festkommitterade, jag ber att få säga tack till alla här närvarande, jag skulle vilja

110 säga tack till hela världen –

Källa

<div>Manuskript hämtat från Lagerlöf, Selma, 1858-1940. - Tal / Selma Lagerlöf; textkritisk utgåva utgiven av Petra Söderlund och Ilaria Tedde; inledning av Brigitte Mral; huvudredaktör: Petra Söderlund (2025-10-16).</div>

115

Taggar

1920-tal, 1928, Författare, Kvinna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/selma-lagerlof-tal-pa-banketten-20-11-1928>

120

125

130

135

140

145